

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK – Contich

De boekjes van A. HANS worden in alle scholen aanbevolen, omdat zij boeiend en nuttig zijn en aan de kinderen van eigen land en volk vertellen. Dat deze uitgave reeds aan Nr 325 is en veel nummers reeds drie- en viermaal herdrukt werden, bewijst hoe A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK overal gevraagd wordt. De meeste verschenen boekjes zijn nog verkrijgbaar. Ziehier eenige van de laatste titels:

300. 't Portiertje van Roeselare — 301. De Kleine Tooneel-
speelster. — 302. Angstige Dagen. — 303. Antwerpen in
Brand. — 304. De Bannelingen. — 305. In het wilde Land. —
306. De Wonderbare Redding. — 307. Naar Congo. — 308.
De Vrienden der Slaven. — 309. Fiere Margriet van Leuven.
310. 't Avontuur van den Schilder. — 311. Het Boefje. —
312. Een onverwachte Reis. — 313. De Geheimzinnige Tee-
kens. — 314. De Spanjaarden te Gheel. — 315. Zwarte Jan.
— 316. De Heks van de Moeren. — 317. De Boschwachter
van Eikenhof. — 318. Het Juffertje van Parijs. — 319. De
Wolfjager van Turnhout. — 320. De Zeeroovers. — 321. Het
Gezin van den Visscher. — 322. De Wilde Cow-Boy. — 323.
Keizer Karel te Gent. — 324. De Spanjaarden te Mechelen.
— 325. Kerstmis in de Sneeuw.

Elke week verschijnt een nieuw boekje.

Vraag in de boekwinkels en bij dagbladverkoopers.

UITGAVE A. HANS-VAN DER MEULEN, CONTICH.

Boekdrukkerij R. Bracke-Van Geert, Baesrode.

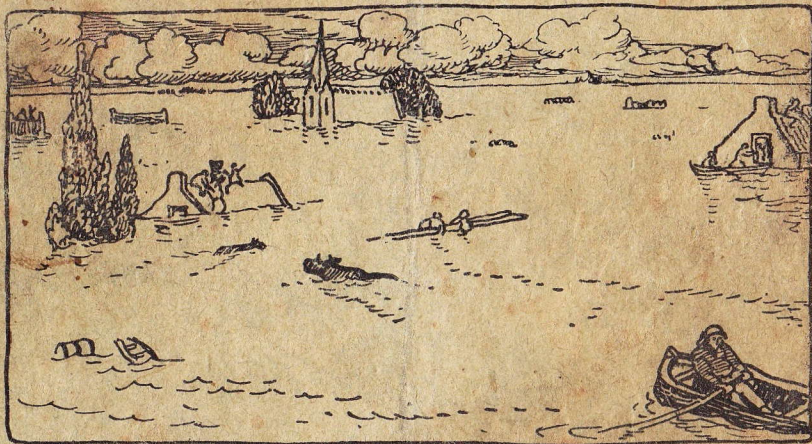
A. HANS KINDERBIBLIOTHEEK.

Derde druk.

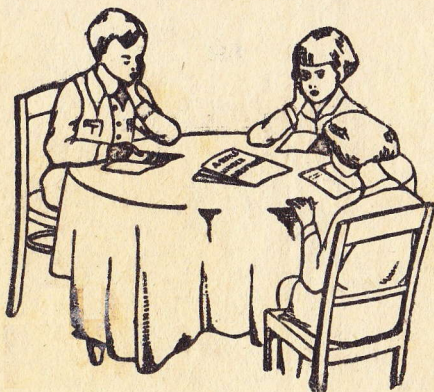
Nr 146.

A. HANS.

De Jongen van Gaver

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

A. HANS.

Derde druk.

Nr 146.

De Jongen van Gaver.

Uitgave
A. HANS-VAN DER MEULEN
CONTICH.

DE JONGEN VAN GAVER

I.

Hertog Filips van Burgondië voerde oorlog met Gent dat moe was zware belastingen voor den vorst op te brengen. En om Gent uit te hongeren mochten de boeren van den hertog geen levensmiddelen meer naar de stad voeren. Filips liet de wegen naar Gent bewaken. Hij zelf was te Dendermonde. De Gentenaren kregen veel levensmiddelen uit het Land van Waas. En om hier meester te blijven, stonden Gentsche strijders op zekere punten van het Waasland.

Dikwijls zond de hertog troepen uit Dendermonde op hen af. De krijg woedde dus in het arm gewest, dat door geweld veel leed. Maar toch hielpen de boeren de Gentenaren want ze verfoeiden den hertog, die het volk verdrukte, en nu een belasting op het graan wilde heffen.

't Was een morgen toen een jongman en twee knapen een schans der Gentenaren dicht bij Lokeren naderden.

— Blijft staan ! riep van een eind hun een schildwacht toe.

— Dat is Joos Van Dale, zei een der jongens.

— Waarlijk sprak de oudste.

En hij riep :

— Zeg Joos, ziet ge ons voor roovers van den hertog aan.

— Ik droom niet, zei hij, gij zijt waarlijk mijn vriend Walter Otterave, hoe komt gij van Gaver hier ? En uw broeder Simon is ook bij u...

Ze gaven elkaar de hand.

— Wij zijn al een tijd van Gaver vertrokken, omdat de mannen van den hertog roofden en plunderden, sprak Walter. En gij zijt ook niet meer te Semmerzake.

Gaver en Semmerzake zijn twee dorpen ten zuiden van Gent, dicht bij elkaar. Zoo kenden Joos Van Dale en Walter Otterave elkaar zeer goed.

— Wel, mijn vader is nu smid op het kasteel van Gaver, en moeder is er ook gaan wonen en ik heb dienst genomen bij de Gentenaren, vertelde Joos. Maar wie is er op uwe hoeve ?

— Onze hoeve is plat gebrand, hernam Walter Otterave, en mijn ouders en zusters wonen nu bij mijn tante Sneyssoone. Ge weet dat mijn oom Sneyssoone in den strijd gevallen is (1).

— Of ik het weet, gesneuveld als een held met het vaandel in de hand. De Gentenaren spreken er nog alle

(1) Men leze Nr 145 : « De spionnen op den Toren ».

dagen van. En is uwe hoeve door de mannen van den hertog verwoest ? vroeg Joos Van Dale.

— Ja... ze werden er gebracht door een verrader van Gaver, Langen Toon, ge kent hem wel.

— Is hij een verrader ! riep Joos uit. Ik heb Langer Toon hier gisteren nog gezien. Hij verkocht eetwaren

— Een ellendige schelm is hij. Wij dienen ook Gent hernam Walter. De hertog doet onverwachte strooptochten. En Simon, Otto en ik waren naar Dendermonde geslopen, om de troepen van den hertog te bespieden.

— O, zoo kwam het dat wij altijd wisten, wanneer de roovers uit Dendermonde zouden komen en we ze op het lijf konden vallen, om ze terug te jagen ! zei Joos van Dale.

— Juist, wij konden het te Dendermonde merken, als de troepen bevel kregen om naar het Land van Waas te gaan. En dan gaven we een sein van den toren met een lichtje. We hadden drie Gentenaren bij de Schelde, die als 't donker was altijd den toren in 't oog hielden. En als ze het licht zagen, gingen ze den hoofdman van deze schans waarschuwen.

— Ik had alzoo iets bemerkt, maar kon niet goed denken, wat het zijn mocht en dat gij dat gevaarlijk stielkje verrichttet.

— Wij gedrieën en nog eenige helpers. En gij hebt hier gisteren Langen Toon gezien, zegt ge.

— Ja...

— Welnu, dan liep hij hier als een Judas rond. Hij

moet op een avond het licht van den Dendermond-
schen toren bemerkt hebben en is alles aan den hertog
gaan vertellen.

— O, ja, zei nu Walters jongeren broeder, gisteren
waren wij op den toren, Otto, mijn vriend hier en ik.
Toen ik door een klokgat naar beneden keek, zag ik
Langen Toon op straat. 's Avonds kwam een burger
van Dendermonde bij ons met brood en bier. Pas was
hij boven of er kwamen mannen op den toren. De
burger zei ons, dat we elk in een groote klok moesten
klimmen. We hielden ons aan den klepel vast en trok-
ken de beenen in. Zoo konden we ons verduiken. Maar
de burger was te groot om het zelfde te doen. Het wa-
ren soldaten van den hertog die naar boven stapten
en ze namen den burger mee. Ons zagen ze niet. En
we zijn wat later naar beneden gegaan.

— Dat weten wij niet,, antwoordde Walter. Daar hij
klokgieter is, kan hij misschien nog voor onschuldig
gehouden worden, maar we moesten uit zijn huis ver-
dwijnen, voor het onderzoek begon. We woonden bij
hem.

En we zijn in een boot over de Schelde gevaren.

— En Lange Toon zou u verraden hebben ?

— Wie anders ? vroeg Simon. Ik weet dat hij de
Gentenaars bespiedt.

— Zoo'n valschaard ! hernam Joos. Ha, als ik hem
nog maar eens ontmoette !

— Dat kan best gebeuren, antwoordde Walter, want
hij weet niets van ons af en zal dus niet vermoeden

dat we zijn verraad van Dendermonde kennen.

— Dan zal de schelm aan een hoogen boom door een
venstertje van touw naar den Dendermondschen toren
mogen kijken, verzekerde Joos. Wel, Simon, gij durft
voor een jongen van vijftien jaar ! Uw vriendje ken
ik niet.

— Dat is Otto Marijnsen uit Gent.

Walter zei, dat ze nu niet langer mochten praten,
maar met den hoofdman moesten gaan spreken. Ze
trokken de schans binnen en kwamen al gauw bij den
overste. Walter vertelde hier het wedervaren.

— Gelukkig dat ge nog ontsnapt zijt, sprak de hoofd-
man. Ge hebt ons flinke diensten bewezen. En waar
zijn de mannen die bij de Schelde geplaatst waren ?

— Die zullen trachten ook nog de bespieding van
den hertog voort te zetten, antwoordde Walter. Ze
kennen nu een paar visschers en zullen die hun hulp
vragen.

— Ha, dat is goed, want het is voor ons een groot
belang te weten wat Filips van Burgondië met zijn
troepen in 't schild voert.

Walter en Simon Otterave en Otto Marijnsen zou-
den voorloopig in de schans blijven. Ze wilden ook
gaarne de Gentenaren helpen, want het verzet van Gent
was toch voor geheel Vlaanderen. Walter zou mee-
strijden en Simon en Otto konden groote diensten be-
wijzen als boodschappers. Maar nu moet het drielal
wat rust nemen. Geen hunner hadt dien nacht gesla-
pen.

Den volgenden dag reeds hielpen Walter, Otto en Simon versterkingen maken. 't Waren als kleine forten om de Burgondiërs tegen te houden. In den namiddag zag Simon een vrouw naderen, in een zwarten mantel. Dadelijk herkende hij haar. Toen hij met zijn broer en zijn vriendje te Dendermonde bespieder was hadden ze gedrieën bij een klokkengieter geweest, mijnheer Lievens die met zijn zoon Gerard hen hielp. En de vader was op den toren aangehouden geworden.

Het was zijne vrouw, die nu de schans naderde. Ze zag bleek en moest veel geweend hebben want er waren vlekken op haar oogen.

Simon Otterave liep naar haar toe.

— Mijn goede man en mijn arme Gerard ! snikte vrouw Lievens.

— Wat is er gebeurd ? vroeg Simon.

— Van morgen werden ze op de markt onthoofd.

Vrouw Lievens zonk op een omgehouden boomstam neer en het weenen belette haar eenigen tijd te spreken. Walter en Otto kwamen ook aangeloopt en eenige Gentenaren voegden zich nieuwsgierig bij hen. Simon die de tranen in de oogen had, vertelde, wat er met Lievens en zijn zoon te Dendermonde gebeurd was.

— O, mijn goede man en mijn arme jongen, herhaalde ze triestig. Ge waart pas uit mijn huis of soldaten van den hertog vielen binnen en namen mij en mijn zoon mee. We werden voor den hertog gebracht. Daar stond mijn man al.

— Ge hebt van den toren met een licht naar de Gentenaren geseind, zei een der heeren, die bij den hertog was. We hebben de lantaarn op den toren gevonden. Ook een kruik bier en brood, een bewijs dat er altijd iemand op den toren bleef.

Mijn man zei dat hij elken dag met onze zoon op den toren was om eenige klokken te herstellen. Maar burenen hadden bemerkt dat er drie vreemdelingen bij ons hadden gewoond. En een valsche kerel uit onze straat kwam dat vertellen. Wij weigerden te zeggen wie er bij ons hadden gebleven en waar zij heen waren.

— Dan zult ge morgen allen sterven, zei de hertog.

— We werden opgesloten in de gevangenis ieder afzonderlijke, ging vrouw Lievens voort. O, wat een nacht is het geweest ! En van morgend al heel vroeg kwamen we weer voor de Burgondische heeren. Nog weigerden wij u te verraden. Soldaten grepen mijn man en zoon vast.

— Naar den beul ! riep de hertog.

« Ik viel op mijn knieën, smeekte om medelijden, maar ik zag mijn man en Gerard weg sleuren. Twee soldaten brachten mij toen naar de markt in het wet huis. Ze duwden me voor een raam... En opeens zag ik mijn man op het schavot geknielt liggen... De beul stond er bij met het zwaard in de hand... Ik viel in bezwijming van schrik. Toen ik weer bij mijn zinnen kwam, zei een soldenier, dat mijn man en zoon al onthoofd waren en dat ik buiten de stad zou gejaagd

worden. Ze hebben me dan op een kar weggevoert over de brug van de Schelde en me aan den overkar neergezet. En nu ben ik tot hier gesukkeld.

Vrouw Lievens weende nu weer met de handen voor het gelaat.

— O, waren wij maar nooit bij u gekomen, zei Walter meelijdend. Het is al onze schuld !

— Neen, het is niet uw schuld, maar die van den wreeden hertog Filips ! riep vrouw Lievens uit. Waarem pleegt hij onrecht ? Mijn man kon dat niet dulden en hij heeft de arme boeren van het Waasland en de Gentenaren willen helpen. Mijn zoon steunde hem. Als de mannen laf neerzitten, wat moet er van Vlaanderen geworden ! Maar het is wreed, wat er me nu overkomt...

Walter leidde de weduwe naar een hoeve achter de schans. De ongelukkige was uitgeput en moest rust hebben.

Simon kon dien avond niet gauw inslapen, al had hij hard gewerkt. Hij lag stil te weenen om Mijnheer Lievens en Gerard, die Walter, Otto en hem zoo goed geholpen hadden en zoo wreed moesten sterven. Ze wilden de eigenlijke bespieders niet verraden. Heldhaftig waren ze in den dood gegaan...

Simon voelde zich somber. Hij had in korten tijd zoo veel wreeds beleefd. De ouderlijke hoeve was afgebrand en het vee op de vlucht verloren geraakt. Simon had zijn oom Sneysoone bij Meirelbeke zien vallen en toen zelf een Bourgondisch soldaat gedood, om

zijn oom te helpen. En er lagen daar in het ronde zooveel stervenden en gewonden. Dan had hij de Gentenaren willen helpen door een van hun bespieders te zijn. En nu treurde hij om Lievens en Gerard en had hij innig medelijden met de arme weduwe, die ook al geen huis meer bezat.

Den volgenden morgen moesten Otto en Simon vrouw Lievens naar Gent brengen. Een huifkar werd ingespannen. Simon Otterave voerde het paard. Als boerenzoon kon hij dat heel goed.

Een eind voor Destelberge vroeg een oude vrouw om te mogen mederijden. Simon had een medelijdend hart en hield dadelijk stil en hielp het moedertje instappen. Ze stond erg voorover gebogen, had een versleten mantel en droeg een kap over het hoofd.

— God zal u beloonen, zei ze met trage stem. Ik moet naar Gent.

— Zet u maar achter in de wijte, want 't is een koude dag, sprak Simon minzaam.

— Ja... gij zijt een goede knaap. Is hij uw zoon ? vroeg de oude aan Vrouw Lievens.

— Neen, maar hij voert me weg.

— Toch een gelukkige moeder die zoo een brave jongen heeft.

— Wat maakt ze een spel, omdat ik haar op de kar laat, fluisterde Simon Otto toe. Ze doet of ik ze een zak geld gegeven heb.

— Ze is zeer dankbaar, antwoordde Otto Marijnsen even zacht.

— O, nu zit ik gemakkelijk door de goedheid van dien kleinen voerman, hernam de vrouw. Ik heb te Gent een dochter wonen, vervolgde ze tot vrouw Lievens. En ik ga bij haar tot die wreede oorlog uit is. Op mijn dorp was ik niet meer gerust. Die soldaten van den hertog doen zoo leelijk.

Vrouw Lievens had te veel verdriet om te praten. En het moederke zweeg nu ook. Alleen zei ze nog af en toe dat Simon een brave jongen was.

Aan de poort der stad stonden schildwachten. Simon had een briefken van den hoofdman en mocht dadelijk doorrijden.

Nauwelijk was de kar door de poort of het oud moederke zei :

— Lieve beste jongen, mag ik er hier af. Ik ben ver genoeg.

Simon liet de kar stil staan en hielp het vrouwtje bij het uitstappen. Maar de kap van haar mantel haperde aan de huif en schoof achterover en ontblootte het hoofd. Haastig trok de vrouw haar muts terug, en verwonderlijk vlug wipte ze van de kar en snelde een zijstraat in.

Eenige oogenblikken zat Simon als stijf van verbazing.

— Lange Toon ! riep hij dan. Houd vast !

Hij wierp Otto den toom toe en sprong ook van de kar. De zijstraat was zeer eng en werd vooral gevormd door muren die hoven afsloten. Simon zag de vermom

de vrouw om een hoek verdwijnen. De knaap liep zoo hard hij kon, hopen om den hoek veel burgers te bemerken, die Toon zouden helpen aanhouden.

Maar van achter den muur sprong Toon weer in de nauwe straat en gaf Simon met de vuist een geweldigen slag op het hoofd. Eenige oogenblikken lag de knaap als verdoofd. Dan kroop hij recht, maar hij voelde zich duizelig. Hij moest even tegen den muur leunen. De pijn in 't hoofd bedaarde toch. Toon was echter verdwenen.

— Een verrader te Gent... en ik bracht hem binnen zoo beschuldigde Simon Otterave zich zelf. O, wat moet ik doen...

De nauwe straat was verlaten. Vlug keek Simon om den hoek ; daar was een stille buurt en Simon zag er niemand meer.

Teleurgesteld keerde hij naar de kar terug. Hij vertelde aan Otto en vrouw Lievens wat er gebeurd was.

— Vertel alles aan vader die zal den verrader wel doen opsporen, sprak Otto.

Ze reden naar de woning van Marijnsen. De ouders waren zeer verheugd hun zoontje en zijn vriendje weer te zien. En dan herkende mijnheer Marijnsen vrouw Lievens. Hij was een vriend geweest van den kloekengieter Lievens.

— Welkom te Gent, zei hij.

— Ik ben hier door een treurige gebeurtenis ! kloeg de weduwe. Mijn man en mijn zoon zijn dood.

— Wat ! riep Marijnsen verschrikt uit. Maar kom binnen...

Het paard werd aan een paal gebonden en allen traden in huis. En nu was er veel te vertellen over de bespieding te Dendermonde en den dood van vader Lievens en Gerard. Allen hadden de tranen in de oogen.

— Gestorven om Gent te helpen en onzen Otto en zijn medewerkers, zei Marijnsen ontroerd.

Zijn vrouw beefde aan de gedachte van het gevaar waarin haar kind had verkeerd.

Simon dacht maar aan Langen Toon, die den dood van Lievens en zijn zoon op het geweten had. Wat kwam de schelm te Gent doen ? En Simon sprak over den verrader.

— Dan moeten we trachten den Judas hier te vinden, zei Marijnsen. Simon ga nu eerst naar uw ouders. Die verlangen ook u te zien. En we zullen dan straks de stad doorkruisen in de hoop Toon te ontmoeten en bij den nek te grijpen. Laat kar en paard maar staan. Ik zal ze naar een afspanning brengen. Ge moogt van den hoofdman toch wel tot morgen blijven.

— We hebben twee dagen verlof, zei Otto.

Simon spoedde zich naar de woning van Sneys soone, waar zijn ouders en zusters verbleven en ook nog een andere tante, Gonda, die eveneens gevlucht was.

— Onze Simon ! riep moeder Otterave uit en ze om-

helsde haar zoon, maar dadelijk ook vroeg ze naar Walter.

— Walter is veilig en gezond, zei Simon en Otto ook.

Hij begroette zijn vader en de anderen en deed dan zijn verhaal dat ieder diep ontroerde.

Vader Otterave zou meehelpen om Langen Toon te ontdekken.

Met Marijnsen en Otto gingen ze wat later op weg. Maar hoe ze ook zochten nu en den volgenden dag Toon werd niet gevonden.

Simon en Otto reden naar de schans terug. En vrouw Lievens bleef bij de familie Marijnsen.

Toen de jongens Gent verlaten hadden, zei Simon :

— Ik wenschte dat we die oude vrouw nog eens zagen.

— Lange Toon, hoe kan die vent huichelen ! hoe zat hij u gisteren te roemen als een braven jongen.

— En dan zijn vertelling dat hij bij zijn dochter te Gent ging wonen, omdat de soldaten van den hertog zoo leelijk deden.

— Hoe durfde hij naar Gent rijden op een kar met u als voerman !

— O, eerst had hij het niet gezien, dat ik het was en dan meende hij onkenbaar te zijn. Als hij nu maar weer geen andere menschen ongelukkig maakt.

De beschrijving van Toon, den verrader, werd op alle schansen bekend gemaakt.

Simon en Otto deden weer nieuw graafwerk. Op zekeren morgen kwam het nieuws dat de hertog met zijn troepen over de Schelde in het Waasland gekomen was.

— Otto, gij gaat naar de andere schansen en vraagt de strijders hier te komen, zei de hoofdman. Simon, gij klimt te paard en roept de boeren op.

» De hertog zal nu trachten naar Gent op te rukken. Walter Otterave, gij rijdt ook snel te paard. Spoed u naar Gent en breng daar het nieuws.

Nog andere boden werden uitgezonden. Simon Otterave vervulde trouw zijn plicht. Hij reed van hoeve, tot hoeve, van dorp tot dorp, en roept overal:

— Ten strijde! De Bourgondiërs vallen in het Waasland en zijn op de baan naar Zele.

Hij reed door Lokeren naar Exaarde en Moerbeke tot in het land van Axel en kende geen vermoedens. En de boeren grepen hun wapens of rieken, vorken of dorschvlegels. Ze wisten, dat de Bourgondische soldaten zouden plunderen, rooven en moorden. En ze wilden de Gentenaren helpen om den vijand te verjagen.

't Was al een eind in den middag, toen Simon uit het Noorden terug keerde. Hij ontmoette vluchtelingen die hem vertelden dat de soldaten van den hertog reeds te Lokeren waren en de Gentenaren voor zich uit joegen. Ongerust reed Simon verder en toen hij bij

Lokeren kwam hoorde hij het gejuich van Gentenaren en boeren.

— Dan is het de overwinning, zei Simon.

En ja, hij vernam dat de Bourgondische troepen ijlings gevlucht waren. De vijand was wel eerst gedrongen tot in Lokeren en er was geweldig gevochten rond en zelfs in de kerk en aan de Durme. Maar er was hulp opgedaagd van boeren en van Gentsche burgers en toen keerden de kansen.

In de volgende dagen maakten de Gentenaren weer nieuwe versterkingen. Ze kaptten boomen om en legden die op de wegen, om aan de Bourgondische soldaten het oprukken moeilijker te maken. Hertog Filips was woedend over de nederlaag bij Dendermonde. Hij liet nog meer troepen komen. En er werd met de Gentenaren gestreden bij Overmeire en Kalken. De Bourgondiërs staken deze twee dorpen in brand. De Gentenaren moesten zich terug trekken, maar het leger van Filips was door de verliezen ook zoo verzwakt, dat het niet verder vooruit durfde en naar Dendermonde weer keerde. De Gentenaren bezetten nieuwe schansen, dicht bij de stad. En Otto en Simon hielpen ijverig mee om versterkingen te maken.

Zekeren dag hadden Simon en Otto verlof gehad om weer eens hun ouders te bezoeken. Ze waren lang in de stad gebleven en 't donkerde al, toen ze Gent verlieten. Ze moesten naar de buurt van Saffelare en verdwaalden toen ze meenden door een bosch hun weg te verkorten. Vermoeid doolden ze voort. Ze ontmoet-

ten geen levende ziel. De enkele hoeven stonden verlaten.

— Zoudt ge gelooven dat we buiten de lijn onzer versterkingen zijn, sprak Simon. Daar is een afgebrande hoeve. Dus zijn de Bourgondische soldaten hier geweest. We mogen wel oppassen dat we niet in handen vallen van Bourgondische roovers.

— Laat ons dan liever terug keeren... anders loopen we nog verder verloren.

Maar nog wel een uur doolden de knapen ongerust rond. Plots greep Otto zijn vriend bij den arm.

— Dàar ! fluisterde hij bevreemd.

En Simon schrok ook. Voor hen reed iemand in een langen mantel... Het was als een ineengedrongen gestalte.

— Een spook, zei Otto angstig... Een gesneuvelde ridder die geen rust vind en rond zwerven moet.

Simon bekwam van zijn schrik.

— Ik denk dat het heel anders is, sprak hij stil. Laat ons dien ruiter volgen.

— O, neen, kreunde Otto maar hij durfde toch niet achter blijven, toen Simon Otterave voortschreed.

De jongens volgden den ruiter die op stap reed en blijkbaar evenmin zeker was van zijn weg. De tocht duurde wel een half uur. Opeens trok Simon zijn vriend achteruit.

— Nu luisteren, fluisterde hij. Er is daar nog iemand,

Ze lieten zich vallen. Simon kroop op handen en

voeten achter struikgewas toch nog wat verder. Bevend volgde Otto Marijnsen hem. Er was wat maanlicht en Simon zag een krijgsman op den ruiter toetreden.

— Eindelijk gevonden, zei de ruiter. Al zullen de Gentenaren mij wel voor een geest aanzien, en me liever ontvluchten dan mij aan te vallen, blijf ik hier toch zoo kort mogelijk. Hebt gij nieuws voor mij ?

— Ja, zeg aan den hertog dat hij Gent het best kan naderen langs het noorden, over Moerbeke en Wachtebeke en dan naar 't zuiden. Er is veel volk van Moerbeke weggenomen om de Schelde bij Basel en Temsche te bewaken. En de hertog kan gemakkelijk de schans van Moerbeke nemen en dan doorbreken.

Simon verstond deze woorden zeer duidelijk. En het hart klopte hem tot in de keel. Hier stond aan de schans der Gentenaren een verrader als schildwacht, en die verrader was Lange Toon. Simon herkende duidelijk zijn stem. Hij wist dat veel boeren bij de Gentenaren dienst hadden genomen. En zoo ook kon Toon in de schans geraakt zijn, veinzend de Gentenaren te steunen, maar in waarheid om verraad te plegen. Ha, hij stond op een voorpost om een bespieder van den hertog af te wachten, een kerel, die in zijn langen mantel als zoogenaamd spook andere schildwachten vrees moest aanjagen om te gemakkelijker zijn werk te verrichten.

— Juist wat ik vermoed had, dacht Simon, verheugd over deze ontdekking.

De verrader en de bespieder spraken nog even.
Simon hoorde hoe de ruiter nog zei :
— Hier is uw geld. Ik kom u morgen avond nog

zeggen, wat ge nog moet doen.
De ruiter reed heen.

Simon en Otto hielden zich doodstil. Ze hoorden
dat Toon het geld telde.

— We gaan in de schans, fluisterde Otterave. Spreek
niet... volg me.

Ze kropen nog een heel eind over den grond voort
En dan zetten ze het op een loopen.

— Hei daar ! klonk het.

— Goed volk ! antwoordde Simon.

— Kom dan nader.

De knapen traden voor een anderen schildwacht, die
Joos Van Dale uit Semmerzake bleek te zijn. Bij hem
waren nog drie andere mannen, die rond een vuurtje
zaten. Simon vertelde haastig zijn ontdekking.

— Maar verder dan wij is geen schildwacht meer,
sprak Joos. Toon is daar gaan staan om den bespieder
te ontvangen.

— Dan moeten wij den schelm dadelijk gevangen
nemen, klonk het.

En de drie die bij het vuurtje zaten, gingen nu met
Simon mee. Ze bemerkten Lange Toon, en, eer deze
goed wist wat er gebeurde, was hij vast gegrepen.

— Maar mannen, ik ben geen Bourgondischen sol-
daat, ik dien de Gentenaren, zooals gij ! riep Lange
Toon uit.

— Bekijk mij eens goed, zei Simon Otterave. Nu zit
ge in de val, Toon !

— Ik ken u niet, loog de verrader. En in welke val
zit ik ? Van wat beschuldigt ge me ?

Maar men bleef hier niet praten en Toon werd mee

gesleurd naar den hoofdman. Simon vertelde zijn wederbaren.

— Allemaal leugens, beweerde Toon. Ik heb niemand ontmoet en ken u niet. Ge ziet me voor een verkeerden aan.

— Ik had u daar toch niet op post gezet, sprak de hoofdman. Waarom waart ge buiten de schans?

— Ik kon niet slapen en wandelde wat rond.

— Hoofdman, hij heeft het geld van zijn verrader bij zich, hernam Simon. Hij kreeg het van den ruit-

En het beursje werd gevonden.

— Dat is mijn eerlijk verdiend geld, beweerde Toon. Ik heb het meegenomen toen ik mijn hoeve bij Nevele moest verlaten. Die jongen liegt, als hij zegt dat ik van Gaver ben.

Maar Lange Toon werd opgesloten in een hol onder de grond en zou naar Gent gestuurd worden, om daar geoordeeld te worden.

De hoofdman liet nu aan de oversten van het leger weten, met welk bericht een bespieder van den hertog naar zijn heer was. En dadelijk zond men veel volk naar Moerbeke om Filips van Bourgondië den weg te versperren.

En ja, het bleek dat Simon Otterave goed gehoord had, want reeds den volgenden dag verscheen het Bourgondisch leger in het Waasland en trok het Noordwaarts naar Moerbeke. De troepen kregen zulk een onthaal dat ze afdeinsden.

Uit wraak liet de hertog in den omtrek honderden

hoeven afbranden. Hij trok met zijn leger terug tusschen Stekene en de abdij van Baudeloo bij Sinaai (1).

De hertog wilde toch den aanval op Moerbeke doen. Maar zijn ridders vernamen dat er wel 6.000 Gentenaars waren. En ze durfden den slag niet aan.

Lange Toon werd naar Gent gevoerd. En Simon en Otto moesten mee als getuigen. De verrader verscheen voor de rechters. Walter en vader Otterave verklaarden ook dat het Toon was die te Gaver had gewoon en daar een slechten naam bezat. De aanval op Moerbeke bewees duidelijk dat Simon de waarheid had verklaard.

Lange Toon werd op de Vrijdagmarkt geleid. Hij schreeuwde om genade. Een priester zei hem, dat hij liever aan de eeuwigheid zou denken en God vergiffenis vragen over zijn zonden. Op het plein stond een galg. Veel volk kwam zien. Onder de galg bekende Lange Toon eindelijk schuld. Hij durfde toch niet met den leugen op zijn geweten de eeuwigheid in. Hij kreeg nog wat tijd om te bidden. En dan knoopte de beul hem aan den galg. Daar bengelde Toon aan een touw. En op zijn borst hing een plank met het bericht van zijn misdaad, ter waarschuwing van alle verraders.

(1) Van deze groote abdij ziet men nog een hoeve en andere sporen bij Sinaai.

Het kasteel van Gaver was door de Gentenaren bezet. In een kamertje van het slot bevonden zich op een avond twee mannen. De eene was Arnold Van der Speeten, deken der Gentsche metsers, en de andere Jan Fox, een Engelsch avonturier, die de Gentenaren hielp.

De mannen spraken over den toestand. De Bourgondische soldaten kwamen het kasteel belegeren.

— Gaat not goed met den strijd, zei Jan Fox, in gebrekkig Vlaamsch. Wij krijg overal leelijke slaag van Filips De Gentenaar heb moeten vluchten bij Rupelmonde, bij Nevele... De man van Filips heb gepak het kasteel van Poucke en Schendelbeek... en zij zal ook pak dees kasteel... De Gentenaar zendt nu not volk genoeg...

— Dat is waar ! riep Van der Speeten nijdig uit. Eenige mannen spelen den baas in de stad. Ik had opperhoofdman moeten zijn...

— Ja, dat is zoo... Maar zij heb u gezend hier om u kwijt te zijn in de stad. En als gij niet kun houd de kasteel, zij zul u kap den kop af...

— Ze zouden durven...

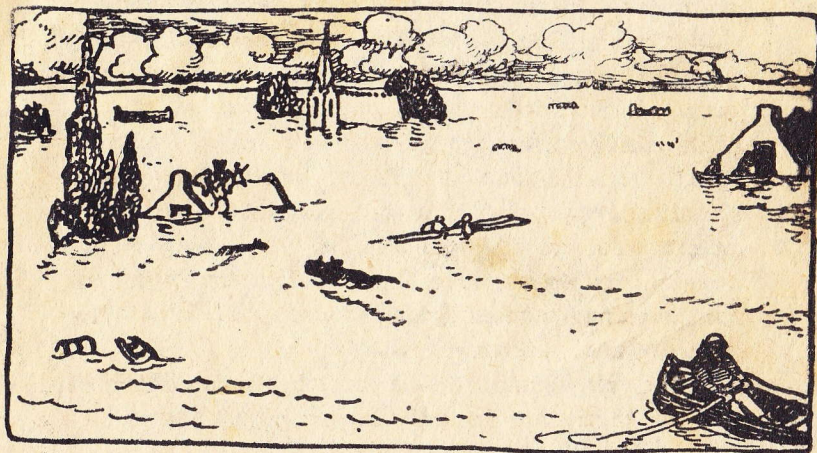
— De hertog wordt de baas...

Jan Fox sprak nog eenigen tijd op dien toon voort en hitste Van der Speeten op. Plots toonde de Engelschman een handvol goud...

— Dat kun gij ook verdienen, zei hij.

Jan Fox wist, dat Van der Speeten heerschezuchtig was. En de deken der metsers keek dan ook met schitterende oogen naar het goud.

— Gij kunt kies, zei Fox. De Bourgondiërs pak de kasteel... en zij of den Gentenaar kap u den kop af... Maar als gij mee wil gaan met mij... veel goud voor u... Is dat not beter dan dood?... Ha, denkt gij not, dat de hoofdmans van Gent veel uit de kas heb ge-

steel ? Wat zal zij doen als de hertog pak de stad. Zij zal vlucht en wel zorg veel goud te heb uit de kas van Gent...

En zoo bracht Fox Van der Speeten er toe een verrader te worden. Hij zelf had van een Bourgondisch ridder geld aanvaard, om de Gentenaren door verraad over te leveren.

Het was treurig gesteld rond Gent. Simon en Walter Otterave roeiden in een bootje over het ondergelopen land. De Gentenaren hadden de dijken doorgestoken en het water over de velden gebracht, in de hoop zoo den hertog te dwingen met zijn leger te vertrekken. En het gebeurde zoo schielijk dat men menschen uit hun huizen moest halen.

Simon, Walter, Joos Van Dale en andere lieden uit de streek, wisten waar de boeren der laagst gelegen landen stonden en hielpen de boeren en inwoners. Vermoeid kwamen ze te Gent terug. De stad was op verzet bereid. De strijders stonden op de wallen.

Het was weer een sombere nacht geweest. De oorlog duurde nu al zoolang en werd op de wreedste wijze gevoerd. Overal ontmoette men weenende weduwen en weezen. Tot ver rond de stad lag alles verwoest. En binnen Gent waren de levensmiddelen duur. Wanneer zou de oorlog toch eindigen ?

Plots zagen de wachters op de wallen Arnold Van der Speeten, den deken der metsers, voor de poort. Hij was daar met een Engelschman. Haastig liet men beiden binnen.

— Wat nieuws ? vroeg men. Is het kasteel van Gaver verloren ?

— Neen, antwoordde Van der Speeten. Maar ik heb me van de muren met Jan Fox neergelaten, zwom door de grachten en sloop door het leger van den hertog, om hulp te komen halen. Nu of nooit kunnen we den hertog verslaan. Door de overstroming is zijn leger

verzwakt. Vele soldaten zijn weggelopen. Nu kunt gij Filips gevangen nemen.

— Met één slag ! verzekerde Jan Fox. Maar wij mag niet verlies tijd. Gij moet met al uw man naar Gaver en Gent zal vrij zijn !

Hem alleen, een vreemdeling zou men niet geloofd hebben. Daarom had de sluwe verrader Van der Speeten omgekocht, die het vertrouwen der burgers had. En het nieuws vloog door de stad. De groote klok stormde.

— Te wapen ! Naar Gaver ! klonk het.

De heele stad kwam in beroering.

Walter en Simon werden door al dat gerucht gewekt. Ze hoorden het nieuws. Ze wilden mee. Tante Gonda kwam uit haar kamertje. Ze deed dikwijls zoou raar. Met wijde oogen keek ze de jongens aan.

— Niet naar Gaver, riep ze. O, niet naar Gaver. vuur... bloed, geschreeuw... verraad...

Simon schrok van die woorden. Tante had al eens meer de waarheid voorspeld. Maar Walter lachte er om.

— Arnold Van der Speeten komt zelf om het leger, zei hij.

— O, Simon, u weer in gevaar begeven ! kloeg vrouw Otterave.

— Moeder, wij kennen daar den weg, we kunnen groote diensten bewijzen, zei Walter.

— Dat is waar, bevestigde vader. En mijn zonen moe

ten hun plicht doen. Simon behoeft daarom niet in den slag te zijn.

— Niet naar Gaver ! kreunde tante Gonda nog, maar de zonen namen innig afscheid en vertrokken.

Veertig duizend burgers verlieten Gent, met veel geschut. Om sneller voort te rukken moest men verschillende wegen nemen. En ja, Simon en Walter en ook Joos Van Dale konden nu groote diensten bewijzen, te meer daar de overstroming zekere banen versperde.

Jan Fox en Van der Speeten reden voorop. En bij Semmerzake zagen ze Simon van Lalaing met de eerste troepen van den hertog, Jan Fox reed op hem toe en zei :

— Ik breng u de Gentenaren zooals ik u beloofd heb. Leid ons bij den hertog, wij zijn zijn dienaren.

En beschaamd toch nog ging Van der Speeten zich bij den vijand verbergen.

De strijd ving aan. De Gentenaren begrepen dat ze ellendig verraden waren, maar vochten met den moeder wanhoop.. En ze sloegen nog de Burgondiërs af. Eensklaps hoorde men een vreeselijke ontploffing. Een brandende lont was op de buskruittonnen te midden der Gentenaren gevallen. Mathijs Van den Kerckhove, bevelhebber van het geschut, viel stervend neer, maar rien nog waarschuwend :

— Vlucht !

Een ontzettende verwarring ontstond. De hertog zag het. Hij voerde zijn troepen aan.. De Gentenaren wer-

den in de Moerassen nabij Semmerzake gedreven. Ze streden tot den dood.

En nog heet die plaats de roode zee, van het vele bloed dat er stroomde.

De slag was geeindigd. Twintig duizend Gentenaren waren gesneuveld. Slechts drie honderd gevangen. De hertog liet deze ophangen...

Simon Otterave liep weenend rond, om Walter te zoeken. Een soldenier greep hem vast en zegde :

— Toon ons den korsten weg naar Gent.

Het was al avond. Simon begreep dat het Bourgondisch leger in de stad zou gaan moorden en plunderen.

— Ik breng de troepen niet naar Gent, dacht hij.

Toch deed hij of hij gehoorzaamde. Maar hij leidde de voorwacht rond en bracht ze voor het ondergelopen land. Vlug sprong hij in het water, dook onder en ontsnapte, klom verder weer op het droge en spoedde zich naar Gent om de stad te waarschuwen.

Filips volgde met zijn troepen de voorwacht.

— Welhoe ! riep hij uit. Ik gebood dat men mij recht naar Gent zou leiden en we staan na heel die marsch nog even ver !

Simon kwam te Gent aan.

— De hertog wil de stad innemen ! riep hij.

De gevluchten van Gaver en zelfs de vrouwen waren vast besloten Gent tot het uiterste te verdedigen.

De hertog vernam dit en durfde een langdurig beleg

niet aan. Hij onderhandelde over den vrede en schonk een wapenstilstand.

Veel Gentenaren gingen hun dooden te Gaver en Semmerzake zoeken. En in de moeras vonden vader Otterave en Simon ook Walter. Hij lag gesneuveld naast Joos Van Dale. De lijken werden naar de stad gedragen.

Moeder Otterave was ziek van verdriet.

Maar alle straten weergalmden van gekerm en gevee. Niet een huis schier was zonder doode. Ook vader Marijnsen was gesneuveld.

De vrede werd gesloten. Het waren harde voorwaarden voor Gent, dat veel vrijheden verloor, een zware boete moest betalen en zekere poorten toemetsen.

Simon en Otto stonden te Ledeberg, dicht bij de Sint Lievenspoort, toen Filips daar met zijn leger verscheen.

De hertog reed vooraan op zijn paard, dat bij Semmerzake gewond was geworden.

Twee duizend Getenaren, tien hoofdmannen in hun hemd en de anderen in rouwkleedij, moesten barrevoets en blootshoofds vóór Filips verschijnen en in het Fransch zoo had den hertog geboden, vergiffenis vragen.

Ze deden het om de stad van verwoesting te vrijwaren.

— Wees voortaan goede onderdanen, ik zal een goed en rechtvaardig heer zijn, sprak Filips.

Simon had tranen van spijt in de oogen.

— Kom, we gaan weg,, zei hij tegen Otto. Ik kan dit niet langer zien... O, die vernedering...

Niet allen onderwierpen zich. Velen verlieten liever de stad. Wat later wilde Jan de Vos, die vroeger een der hoofdmannen was geweest, een oproer verwekken. Maar hij werd verraden en ter dood gebracht door de dienaren van den hertog. En men nagelde stukken van zijn lichaam aan de poorten om anderen te waarschuwen.

Gent bleef rustig. Maar in menig hart bleef de hoop op de vroegere vrijheid.

De Otterave's keerden naar Gaver terug. Ze waren nu doodarme menschen. Toch namen ze vrouw Lievens mee. .

Tante Gonda had te Oudenaarde een huisje en wat grond. Ze verkocht alles en schonk het geld aan Otterave om een kleine hoeve te bouwen. Otterave verwisselde eenige akkers voor vee en landbouwwerktuigen. Zoo kon hij op nieuw beginnen. En Simon en zijn zusters zouden de ouders flink helpen.

Otto Marijnsen werd de steun van zijn moeder. Vrouw Sneysoone werkte voor haar brood.

Zoo moest ieder worstelen om het bestaan, want de oorlog had ontzettende schade veroorzaakt.

Vlaanderen heeft in de vorige eeuwen veel offers gebracht voor de vrijheid.